

КРОК 1**ПЕРЕВІРИТИ ІНФОРМАЦІЮ У ВІДКРИТИХ ДЖЕРЕЛАХ:**

На сайті Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва можна перевірити наявність дозвільних документів

На порталі Дія можна отримати інформацію з Державного реєстру нерухомості про права на землю чи будівлю/споруду

Та іншу інформацію про будівництво

На сайті Держгеокастра можна перевірити, чи відводилась земельна ділянка на цій території та чи є права на неї у третіх осіб

На офіційному сайті міської/районної ради є дані, чи відповідає будівництво місцевій містобудівній документації (Генеральному плану міста)

На офіційному сайті Єдиного реєстру ОВД можна знайти всі зареєстровані оцінки впливу на довкілля та перевірити, чи проводилась така для цього будівництва (Стосується промислових та інфраструктурних проєктів)

КРОК 2**ЯКЩО БУДІВНИЦТВО ВЕДЕТЬСЯ З ПОРУШЕННЯМИ АБО БЕЗ ДОЗВІЛЬНИХ ДОКУМЕНТІВ, ЗАЛЕЖНО ВІД КОНКРЕТНОГО ВИПАДКУ, МОЖНА ЗВЕРНУТИСЯ ДО (ВКАЗАНИЙ ПЕРЕЛІК НЕ ВИЧЕРПНИЙ):****ДЕРЖАВНОЇ ІНСПЕКЦІЇ АРХІТЕКТУРИ ТА МІСТОБУДУВАННЯ УКРАЇНИ (ДІАМ)**

- Якщо фактичне будівництво не відповідає документам — слід подати заяву про державний нагляд та відкликання дозволу на будівництво який видав орган державного архітектурно-будівельного контролю (Ст. 41-1 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності»)
- В ДІАМ також можна звернутися, щоб перевірити інформацію про початок підготовчих та/або будівельних робіт та наявність будівельного паспорта.

ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

- Якщо будівництво ведеться на території, яка не була для цього відведена, слід звернутись до власника цієї ділянки. Зазвичай це територіальна громада (міська рада). Якщо власником не є територіальна громада, варто звернутись до територіальних органів Держгеокастра.
- Якщо будівництво ведеться на території природно-заповідного фонду, слід звернутись до відділу захисту довкілля в органі місцевого самоврядування. Також можна звернутись до відділу державного архітектурно-будівельного контролю при органі місцевого самоврядування із заявою про нагляд за будівництвом.

НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

- Якщо територія для забудови зайнята самовільно, слід звернутись із заявою про злочин, що передбачений ст. 197-1 ККУ ("Самовільне зайняття земельної ділянки та самовільне будівництво").
- Якщо будівництво супроводжується псуванням і забрудненням земель слід звернутись із заявою про злочин, що передбачений ст. 239 ККУ ("Забруднення або псування земель") Представників Нацполіції можна викликати на місце ймовірного порушення, щоб вони перевірили наявність документів на користування земельною ділянкою та/або на початок будівництва. А в разі відсутності — зафіксували порушення ст. 197-1 ККУ

ДЕРЖАВНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ІНСПЕКЦІЇ УКРАЇНИ (ДЕІ)

Якщо будівництво ведеться на території об'єктів природно-заповідного фонду, слід звернутися до територіальних органів ДЕІ із заявою про державний нагляд у сфері охорони навколишнього природного середовища,

Звернення до ДЕІ також можна подати, якщо є ознаки таких правопорушень:

- будівництво супроводжується вирубкою зелених насаджень (ст. 153 КУпАП "Знищення або пошкодження зелених насаджень або інших об'єктів озеленення (...))
- будівництво супроводжується несанкціонованим розміщенням відходів. (ст. 82 КУпАП "Порушення вимог щодо поводження з відходами (...))
- будівництво супроводжується псуванням і забрудненням земель, зокрема будь-якими відходами (ст. 52 КУпАП "Псування і забруднення сільськогосподарських та інших земель")

ДЕРЖГЕОКАДАСТРУ щодо:

- обстеження земель, яким заподіяна шкода внаслідок їх самовільного зайняття, нецільового використання, порушення інших правил;
- повернення самовільно зайнятих земель власникам або користувачам;
- складання протоколів про адмінправопорушення;
- звернення до суду про визнання недійсними угод, укладених із порушеннями.

